

В українській історії Петро Могила посідає настільки видне місце, що його ім'ям названо один з її періодів, назагал оцінений, як період культурного й церковного відродження України у XVII ст. - "Могилянська доба".

А. Жуковський

Український просвітитель і релігійний діяч - Петро Могила

*Інформацію підготувала
зав. сектору бібліотеки
Л. Ф. Лізановська*

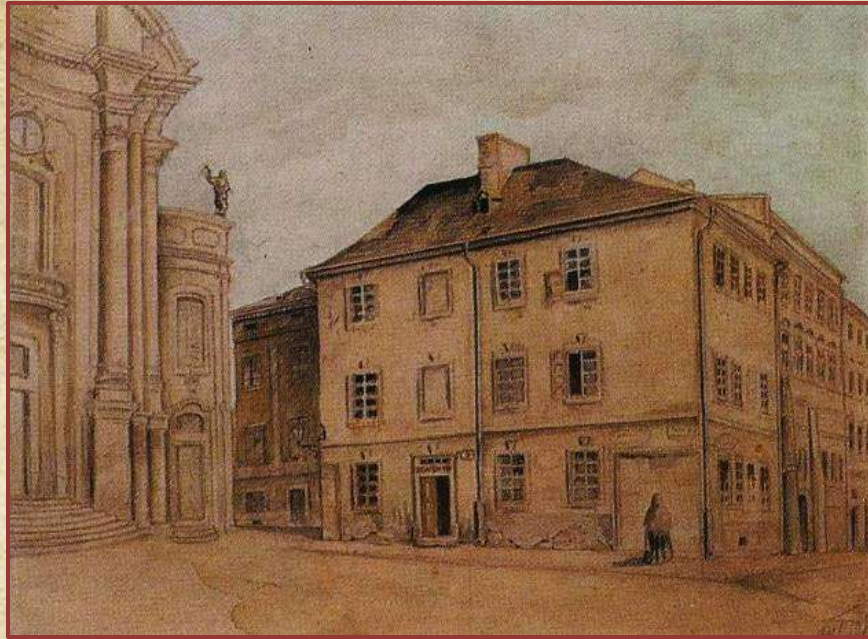
(1596-1647)

Петро Симеонович Могила

Видатний організатор української православної церкви - Київський митрополит, який мав титул «Екзарх Константинопольського трону», визначний культурний діяч, меценат мистецтва, відбудовувач старовинних київських храмів, проповідник, письменник, організатор друкарства української книги.

Петро Симеонович Могила народився у 1597 році у родині молдовського боярина князівського роду.

Його батько був володарем спочатку Валахії, а потім Молдавії. Через певні несприятливі обставини його родина втрачає свою владу та змушена переїхати до Польщі, де оселилась в родині своїх родичів.

Львівське братське училище

Петро Могила отримав православну освіту у Львівському братському училищі. Віддавши себе духовній діяльності, він вдосконалював свої знання в кращих університетах Європи. Спочатку здобув освіту в Польській академії в Замості, а згодом учився в різних навчальних закладах Голландії та в Парижі.

Роки його життя припали на період боротьби римської та константинопольської церкви за Україну. За рішенням Київської митрополії на території Речі Посполитої було розірвано стосунки з Константинопольським патріархатом та відбулося об'єднання з Апостольською Столицею, за умов підлеглості православних Папі Римському. Було визнано основні католицькі догми і збережено православну обрядовість. Унію формально й офіційно проголошено на церковному соборі в Бересті 1596 року.

Миколаївська церква в Бересті, де була підписана унія

Закінчивши навчання та повернувшись до Польщі, Петро Могила пішов на військову службу, **брав участь у Хотинській битві 1621 року.**

Молодий Петро Могила - учасник переможної Хотинської битви 1621 року проти мусульманських завойовників.

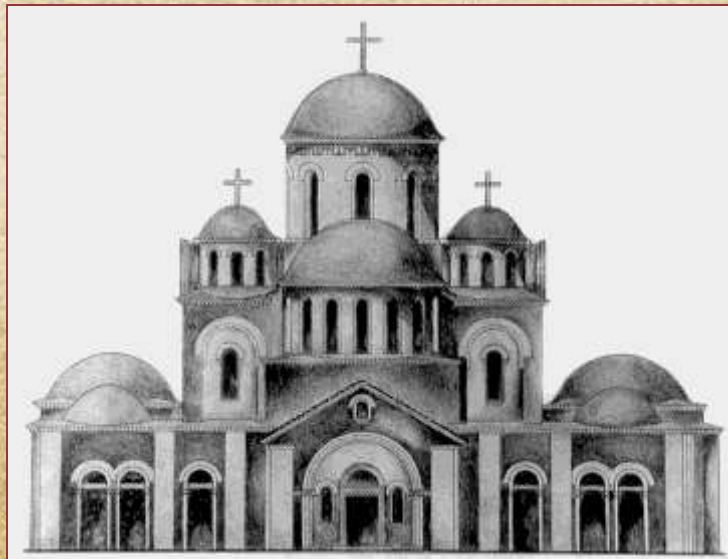
Через складну політичну ситуацію, майбутній митрополит довго не міг затримуватися в чужому середовищі. Часто відвідуючи Київ, молодий богослов зблизився з митрополитом Іовом (Борецьким), з яким товаришував ще в роки навчання. Часте й плідне спілкування з митрополитом Іовом остаточно завершило формування поглядів Петра Могили. Віддавши перевагу східно - православної церкві, у **1625** році він приймає **чернечий постриг** у Києво-Печерському монастирі.

У **1627** році його було обрано **архімандритом** в Києво-Печерській Лаврі. У його володіння дісталась величезна бібліотека від митрополита Іова Борецького, якою він став завідувати.

Петро Могила, завдяки дипломатичній діяльності, домогся від польського короля визнання православної митрополії у Києві та існування чотирьох легальних епархій.

Багато зусиль доклав до реставрації старовинних церков таких, як церква св. Володимира і церква Трьох Святителів.

У 1635 році було відкрито залишки Десятинної церкви, реставрація якої теж проходила за підтримки Петра Могили.

**Десятинна церква у Києві - перший
кам'яний православний храм**

Добре усвідомлюючи роль книги, друкованого слова, праведник доклав усіх зусиль, щоб за час його архімандритства Києво-Печерська друкарня посіла визначне місце як серед інших друкарень України та Білорусі, так і в суспільному житті загалом. За п'ять з половиною років його настоятельства з лаврської друкарні вийшло 15 назв видань.

Великою працею Петра Могили був "Требник", що його випущено в світ якраз за два тижні до його смерті, тобто 16 грудня 1646 року. Це великий том на 1700 сторінок, у якому докладно описані таїнства і обряди Православної Церкви.

Титульна сторінка «Требника» Петра Могили. Видання 1646 року

Петро Могила, як людина широкого і прогресивного мислення, ревний, вірний прихильник і поборник поширення православ'я вирішив заснувати в Києві такі школи, які відповідали б потребам збудованості і ні в чому не поступалися б подібним європейським навчальним закладам. Восени 1631 року відкривалася перша лаврська школа.

Києво-Могилянська академія, Київська братська школа, Київський колегіум.

Лаврську школу, об'єднану з братською, згодом було перетворено на колегію, яка в свою чергу стала родоначальницею Київської духовної академії, а згодом стала взірцем для всіх духовних шкіл. Окрім Київської колегії, Петро Могила відкрив у 1634 році ще одну – **Вінницьку**, а у 1636 році – **Кременецьку**.

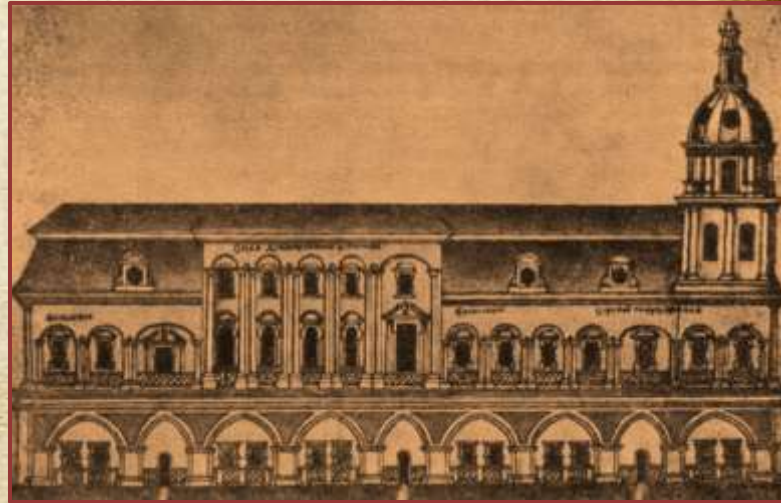
Спудеї
Києво-Могилянської
академії

Києво-Могилянська Академія була всестановим закладом. В ній мали право навчатися всі бажаючі. Навчались діти української аристократії, козацької старшини, козаків, міщан, священників і селян. В Академії формувалась генерація козацьких старшин, кадри провідної української верстви, в їх числі – писарі, обозні, судді, осавули, полковники, сотники, військові канцеляристи, бунчукові товариші, а також - правники, дипломати, перекладачі тощо.

Києво-Могилянська Академія дала немало освічених ієрархів-єпископів, митрополитів, архимандритів та духовних письменників.

**Головний будинок
Києво-Могилянської
академії у XVIIст.**

Проводячи ворожу політику щодо України, спрямовану на знищення будь-яких ознак автономії й історичної пам'яті, , позбавляючи її таких демократичних національних надбань, як гетьманство, Запорізька Січ, козацький адміністративний устрій, російський царизм знищив і Києво-Могилянську Академію-осередок української освіти, культури й ментальності. За розпорядженням уряду, указом Синоду від 14.08.1817 р. Академію було закрито.

Петро Могила до кінця свого земного життя віддано служив Україні та православ'ю.

Свої зусилля він спрямовував на реформування національної освіти й православної церкви, на піднесення свідомості й гідності народу, прилучення України до складу вільних європейських держав.

Становище православ'я в Україні у першій половині XVIIст. було надзвичайно складним. Обставини цього часу вимагали, щоб православну Церкву очолив ієрарх енергійний, розсудливий, обдарований, який би зміг захистити її в непростий період випробувань. Кандидатура Петра Могили була найдостойнішою.

Напруження і виснажлива праця, підірвали сили подвижника. Ледве сягнувши п'ятдесятилітнього віку, він відчув наближення смерті. За кілька днів первосвятитель склав духовний заповіт, оголошуючи Києво-Братську колегію першою спадкоємицею свого майна. Йй він заповів все своє нерухоме майно, коштовності та бібліотеку.

На той час Петро Могила мав одну з найбагатших бібліотек. В ній були твори Сенеки, Горація, Цезаря, Ціцерона, Макіавеллі, трактати Авіценни та ін.

Архіпастир мирно відійшов до Господа в ніч на **1(14)** січня **1647** року, і цього ж року **3(19)** березня тіло покійного, згідно з його волею, було перенесено й покладено у Великій церкві Києво-Печерської лаври.

У 1996 році Петро Могила був першим, кого канонізували у святі Українські Православні Церкви усіх конфесій.

Історія у фотографіях, ХVІІ ст.

Святитель Петро Могила.
Графічний портрет
поч. ХІХ ст. з копією
підпису ХVІІ ст.

Герб святителя Петра Могили
на зворотній стороні титульного
листа книги «Авва Дорофей.
Повчання». Київ. 1628

Святитель Петро Могила.
Фрагмент фрески церкви
Спаса на Берестові.
Київ. 1643 рік

Грамота святителя
Петра Могили.
1635 рік

Святитель Петро Могила
в облаченні архимандрита
Києво-Печерської Лаври.
Ілюстрація до книги
«Євхаристіон або
вдячність...».
Київ. 1632 рік

Використані джерела:

Семчинський С. Петро Могила – митрополит, учений / С. Семчинський // Историчний календар 2002. – Київ, 2002. – С. 27 – 42.

Шевчук Валерій. Петро Могила, його життя і творчість / Валерій Шевчук // Українська культура. – 1996. – № 4. – С. 30-32.

История в фотографиях. XVII в. [Електронний ресурс] : Режим доступа : http://kdais.kiev.ua/index.php?id=46&Itemid=46&limitstart=3&option=com_content&view=article&lang=ru. – Название с экрана. – Дата просмотра 11.01.2017.

Петро Могила [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія : – Електронні дані. – Режим доступу : <https://yandex.ua/dsearch?rdrnd=374723&text=петро+могила&clid=2186620&lr=963&redircnt=1484055477>. – Дата перегляду: 10.01.2017

Життя і діяльність Петра Могили [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія : – Електронні дані. – Режим доступу : <http://referat-ok.com.ua/istoriya-ukrajini/zhittya-i-diyalnist-petra-mogili>. – Дата перегляду: 10.01.2017

